

PROGRAM WYCHOWAWCZY

PRZEDSZKOLA NR 64
im. „Przyjaciół Kubusia Puchatka”
W WARSZAWIE

pt.

**„Wszystko zaczyna się od
przedszkola”**

NA LATA 2020-2025

OPRACOWAŁA: *mgr Andżelika Otrębus*

Spis treści :

Wstęp.....	3
Podstawa prawna.....	4
Cele i zadania pracy wychowawczo profilaktycznej.....	4
Procedury osiągnięcia celów.....	5
Sylwetka absolwenta przedszkola.....	6
Model nauczyciela.....	7
Pożądane cechy pracownika obsługi.....	7
Zasady współpracy z rodzicami.....	7
Normy współżycia w grupie.....	8
Prawa i obowiązki dziecka.....	9
System nagród i kar.....	10
Standardy osiągnięć dzieci.....	12
Ewaluacja programu.....	18
Uwagi końcowe.....	18
Literatura.....	19

***„Wszystkiego, co naprawdę trzeba wiedzieć,
nauczyłem się w przedszkolu – o tym, jak żyć,
co robić, jak postępować, współżyć z innymi,
patrzeć, odczuwać, myśleć, marzyć
i wyobrażać sobie lepszy świat. „***

Robert Fulghum

• WSTĘP

Wychowanie dziecka rozpoczyna się w rodzinie, a przedszkole je kontynuuje, ukierunkowuje i wspomaga. Rozwoju pełnej osobowości człowieka nie można ograniczać wyłącznie do formowania intelektu. Oprócz wiadomości, umiejętności i nawyków winien cechować się on wrażliwością, zdyscyplinowaną postawą, odpowiedzialnością. Wychowanie, to złożony i długotrwały proces.

Z istoty wychowania przedszkolnego wynika jego funkcja wychowawcza, która jest integralnie powiązana z funkcją opiekuńczą i edukacyjną. Istotnym elementem odpowiedzialnego wychowania jest pomaganie wychowankowi, by odkrył, zrozumiał i respektował podstawowe wartości, które odnoszą się do poszczególnych sfer ludzkiego życia.

Program wychowawczy Przedszkola Publicznego Nr64 w Warszawie, został oparty na wieloletnim doświadczeniu i obserwacji dziecięcych zachowań. Jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego, która opisuje proces wspomagania rozwoju i edukacji dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych.

Pragniemy, aby rezultatem naszej pracy wychowawczej była dziecięca świadomość swojej wartości i indywidualności. Chcemy, aby każde dziecko rozumiało i respektowało zasady współżycia i współdziałania z innymi ludźmi. Aby nie obawiało się wyrażać swoich emocji, ale szanowało także odczucia innych. Naszym priorytetem jest wpojenie każdemu dziecku- istoty tolerancji, otwartości i wrażliwości- na otaczający je świat.

Przedszkole nasze stara się być otwarte, czyli szerzej reagujące na to co się dzieje w kraju i na świecie, umożliwiające poznanie nowych zjawisk, kształtowanie postaw i dążeń. W swojej działalności otwieramy się nie tylko na to, co dokonuje się w miejscu zamieszkania, w środowisku, ale także na przemiany w kraju i na świecie, na nowe tendencje kulturalne, odkrycia naukowe, tyle tylko, że pryzmatem do obserwacji są nasze własne potrzeby, dążenia, nadzieje i pragnienia.

Biorąc pod uwagę założenia przedszkola otwartego, znając wizerunek absolwenta oraz zadania przedszkola w tym zakresie stworzony został niniejszy program wychowawczy.

• **PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO**

Program wychowania przedszkolnego został opracowany na podstawie następujących dokumentów:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego).
- Karta Nauczyciela;
- Statut Przedszkola Publicznego nr 64 w Warszawie;
- Koncepcja Funkcjonowania i Rozwoju Przedszkola Publicznego nr 64 w Warszawie;
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia itd.

III. CELE I ZADANIA PRACY WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEJ

Program wychowawczy ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej i wychowawczej, uwzględnia potrzeby społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców i środowiska oraz pracowników. Integruje nauczycieli i rodziców w realizowaniu celów wychowawczych. Ma on za zadanie określać, jakimi wartościami kierujemy się w stosunku do naszego wychowanka, jego rodzica, jakie normy postępowania czy zachowania są pożądane, aby dziecko umiało funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi normami społecznymi. Program ten ma za zadanie uświadomić dzieci w wieku przedszkolnym o istniejących w życiu ludzkim zagrożeniach pochodzących ze świata ludzi i zwierząt oraz wyposażyć je w umiejętność radzenia sobie z nimi. Obowiązkiem każdej osoby dorosłej, zwłaszcza nauczycieli jest stwarzanie każdego dnia warunków sprzyjających kształtowaniu u dzieci postaw odpowiedzialności za życie własne oraz innych. Tylko kreatywna realizacja działań nauczyciela i rodziców o charakterze wychowawczo - profilaktycznym umożliwi wytworzenie się określonych kompetencji u dzieci i ułatwi funkcjonowanie w środowisku.

Cel główny:

Celem głównym Programu Wychowawczo - Profilaktycznego jest stwarzanie bezpiecznych i higienicznych warunków do pełnego rozwoju każdego dziecka, zgodnie z jego wrodzonym potencjałem oraz możliwościami twórczymi i intelektualnymi w relacjach ze środowiskiem społeczno- kulturowym i przyrodniczym.

Cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną oraz z najbliższym środowiskiem dziecka.
2. Kształtowanie podstawowych wartości moralnych - życzliwość, tolerancja,

uczuciowość, sprawiedliwość, odpowiedzialność.

3. Rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z innymi oraz umiejętności polubownego rozwiązywania konfliktów i dochodzenia do kompromisu.

4. Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra i zła.

5. Uświadamianie dzieciom czyhających zagrożeń, wdrażanie do przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo.

6. Kształtowanie umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacji zagrożenia.

7. Wzmacnianie poczucia tożsamości, przygotowanie do życia w społeczności lokalnej i w państwie, kształtowanie postaw patriotycznych.

8. Rozwijanie u dzieci aktywności własnej.

9. Propagowanie zdrowego stylu życia i utrwalanie nawyków higieniczno - zdrowotnych poprzez kształtowanie postaw.

10. Kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną.

11. Rozumienie zakazu spożywania nieznanych owoców, roślin, grzybów czy pokarmów nieznanej pochodzenia oraz zbliżania się do nieznanych zwierząt.

12. Rozumienie szkodliwości palenia papierosów, stosowania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

13. Zachowanie ostrożności w kontaktach z osobami obcymi, np. nie przyjmowanie od nich prezentów, pokarmów, odmawianie pójścia na spacer, nie otwieranie drzwi nieznanemu, przestrzeganie zakazu wsiadania do pojazdów osób nieznanymi.

14. Nie oddalanie się bez zgody i wiedzy dorosłych.

15. Kształtowanie zachowań proekologicznych i uwrażliwianie na piękno otaczającego świata.

16. Rozpoznawanie sytuacji zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu.

17. Wyrabianie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, nabywanie umiejętności dokonywania przez dziecko wyborów i zdawania sobie sprawy z ich konsekwencji.

18. Budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby i zaspokajanie poczucia bezpieczeństwa.

19. Kształtowanie umiejętności nazywania różnych stanów emocjonalnych.

20. Zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym poczucia bezpieczeństwa, szczęścia i akceptacji.

21. Przygotowanie dzieci niepełnosprawnych w miarę ich możliwości do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie i w życiu codziennym.

III. PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW:

Formy organizacji:

- indywidualna,
- zespołowa,
- zbiorowa (zajęcia z całą grupą).

Formy aktywności dziecka:

- zabawa,
- elementy zajęć praktycznych,
- elementy pokazu i pogadanki

Metody:

1. Metody czynne:

- metoda samodzielnych doświadczeń,
- metoda kierowania własną działalnością dziecka,
- metoda zadań stawianych dziecku,
- metoda ćwiczeń utrwalających.

2. Metody oglądowe:

- obserwacja i pokaz,
- osobisty przykład nauczyciela,
- udostępnianie sztuki/dzieła plastyczne, przedstawienia teatralne, ilustrowane artystycznie utwory literackie, koncerty muzyczne.

3. Metody słowne:

- rozmowy,
- opowiadania,
- zagadki,
- objaśnienia i instrukcje,
- sposoby społecznego porozumiewania się,
- metody żywego słowa.

Efektywne i nowatorskie metody pracy z dzieckiem:

Metoda ruchowej ekspresji twórczej R. Labana, Metoda C. Orffa, Metoda kinezylogii edukacyjnej Paula Dennisona, Metoda z zakresu edukacji matematycznej E. Gruszczyk-Kolczyńskiej, Pedagogika zabawy, Drama, Metoda Kniessów, Metoda Dobrego Startu, Metoda twórczego myślenia J. Osborne - *Burza mózgów*, Metoda malowania dziesięcioma palcami, Metoda W. Sherborne

Zasady:

- pogładowości,
- systematyczności,
- aktywności dziecka,
- stopniowania trudności,
- utrwalania wiadomości i umiejętności,
- wiązania teorii z praktyką,
- indywidualizacji.

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA PRZEDSZKOLA

Absolwent Przedszkola Publicznego nr 64:

jest:

- otwarty i tolerancyjny, życzliwie nastawiony do świata i ludzi,
- wyposażony w wiedzę i umiejętności dostosowane do swoich możliwości,
- odpowiednio przygotowany do obowiązku szkolnego,
- odpowiedzialny za swoje zachowanie,
- aktywny, dociekliwy i kreatywny,

zna:

- swoje miejsce w świecie - jestem Polakiem, mieszkam w Polsce, mówię po polsku,
- symbole narodowe i szanuje je,
- swoje zalety i mocne strony,

umie:

- ☑ akceptować siebie i innych,
- ☑ komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi,
- ☑ obcować ze sztuką - teatrem, muzyką, plastyką,
- ☑ dbać o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- ☑ być odpowiedzialnym za pielęgnowanie i zachowanie naturalnego środowiska,
- ☑ okazywać pomoc słabszym, młodszym, niepełnosprawnym.

V. MODEL NAUCZYCIELA

W RELACJACH Z DZIEĆMI:

- potrafi być cierpliwy, wyrozumiały, miły, serdeczny, ale i konsekwentny,
- zna i przestrzega prawa dziecka,
- zachowuje indywidualną linię rozwoju każdego dziecka,
- jest empatyczny,
- jest kreatywny,
- pamięta, że każde dziecko chętniej reaguje na pochwałę niż na karę,
- dotrzymuje umów, przyrzeczeń i tajemnic,
- przyznaje się do własnych pomyłek.

W RELACJACH Z RODZICAMI:

- pełni rolę inspirującą i integrującą proces wychowawczy,
- wspomaga rodziców w realizacji ich funkcji wychowawczej,
- pogłębia wiedzę rodziców przez informowanie o osiągnięciach dziecka i ewentualnych z nim trudnościach,
- ustala z rodzicami tok dalszego postępowania, jednolite formy oddziaływań wychowawczych,
- podnosi kulturę pedagogiczną rodziców,
- zbiera wszelkie niezbędne informacje dotyczące warunków życia dziecka, jego zainteresowań,
- respektuje prawo rodziców do głosu w ważnych sprawach związanych z dzieckiem, respektuje prawo rodziców do modyfikacji pracy przedszkola.

VI. POŻĄDANE CECHY PRACOWNIKA OBSŁUGI

- współdziała z nauczycielem,
- dba o bezpieczeństwo dzieci,
- jest odpowiedzialny, kulturalny,
- życzliwy i taktowny,
- zna swoje obowiązki i sumiennie się z nich wywiązuje,
- jest otwarty na problemy przedszkola,
- nie angażuje się w kontakty nauczyciela z rodzicami.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

Recepta na dobrą współpracę to:

- nie uważać, że zawsze mamy rację i że wszystko wiemy,
- nie trzymać się kurczowo utartych schematów,
- trzeba patrzeć, słuchać, odczuwać i poszukiwać,
- zawsze być gotowym, by pomóc rodzicom rozwiązać problem,
- być szczerym i komunikatywnym,
- być elastycznym, otwartym na zmiany i ciekawe propozycje,
- krytykę ze strony rodziców przyjmować i spokojnie analizować.

Warunki dobrej współpracy:

- do nauczyciela należy pierwszy ruch w kierunku dobrej współpracy,
- nauczyciel musi odrzucić uprzedzenia i być gotowym na kontakt z każdym rodzicem,
- przekonanie, że efektywność współpracy zależy od obu stron,
- przyznanie rodzicowi takich samych praw jakie sami chcemy mieć,
- tworzenie przyjaznej atmosfery np. rozmowa w odpowiednim pomieszczeniu,
- angażowanie do współpracy wszystkich rodziców,
- zmieniać co się da zmienić, pomagać, być otwartym na nowe propozycje,
- stosować zasady dobrej komunikacji,
- uznanie pozytywnych intencji drugiej strony,
- uznanie własnej odpowiedzialności za relacje z dzieckiem,
- przekazywanie pozytywnych informacji o sytuacji dziecka w dobry sposób,
- poszanowanie granic, praw i kompetencji drugiej strony,
- ustalenie wspólnych celów i wartości,
- budowanie zaufania,
- wzmacnianie – docenianie starań drugiej strony,
- rozwiązywanie konfliktów – konflikt jest traktowany jako wspólny problem i wspólnie rozwiązywany,
- realizowanie wspólnych ustaleń,
- inicjatywa współpracy należy do obu stron.

Zasady dobrej współpracy:

Współpraca przedszkola z rodzicami i opiekunami dzieci będzie układać się jak najlepiej, jeżeli obie strony kierować się będą następującymi zasadami:

- zasada poznania środowiska rodzinnego dziecka,
- zasada zdobycia zaufania rodziców,
- zasada ujednolicenia oddziaływań wychowawczych,
- zasada wspierania działań rodziców,
- zasada oddziaływania na postawy rodzicielskie,
- zasada udzielenia porad, wyjaśnień w sposób serdeczny, życzliwy i z szacunkiem,
- zasada wyprzedzania relacji o negatywnych zachowaniach dziecka, relacjami o pozytywnych zachowaniach i osiągnięciach,
- zasada wskazywania, w przypadku negatywnych zachowań dziecka, na jego zachowanie bez wyrażania oceny,
- zasada inicjowania pomocy rodziców w ulepszaniu warunków pracy przedszkola.

VIII. NORMY WSPÓŁŻYCIA W GRUPIE

Kształtowanie grupy dziecięcej w przedszkolu to ustalanie i przestrzeganie zrozumiałych dla dzieci, możliwych do realizacji i znanych wszystkim wymagań dotyczących postępowania w kontaktach z kolegami i dorosłymi.

Stawiamy je dzieciom w formie umów, zasad, zakazów. Dzieci same ustalają swoje zasady, wtedy w większym stopniu biorą odpowiedzialność za ustalone reguły, ponieważ są ich własne, a nie narzucone przez dorosłych. Potrzebują szczegółowych zasad i precyzyjnego określania, czego nie wolno, a co jest dozwolone.

Ponieważ trudno jest określić wszystkie sytuacje w życiu grupy, które można ująć w system umów, zakazów, gdyż muszą dotyczyć konkretnych spraw danej grupy, dlatego każdy nauczyciel ustala wspólnie z dziećmi własne normy współżycia ujmując je w proponowanych obszarach:

- w sali zabaw (w czasie zabaw, zajęć, spożywania posiłków),
- w sali rytmicznej,
- na korytarzach, schodach i w holu przedszkola,
- w łazience,
- w szatni,
- w ogrodzie przedszkolnym,
- na spacerach, wycieczkach

IX. PRAWA I OBOWIĄZKI DZIECKA

Podstawa prawna:

- Deklaracja Praw Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1959 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., w Polsce obowiązuje od 7 lipca 1991 r. (Dz. U. z 1991r. nr 120 poz.526)

Dziecko wymaga specjalnej ochrony i oddzielnych praw ze względu na niezaradność i niedojrzałość społeczną oraz słabość organizmu. Prawa te wyznaczają miejsce dziecka w rodzinie, społeczeństwie i państwie, dają dziecku specjalne uprawnienia, które mają zapewnić odpowiednie warunki do życia, pełnego rozwoju jego osobowości oraz możliwości pozytywnej samorealizacji i współtworzenia losu.

PRZEDSZKOLAK MA PRAWO DO:

- wyrażania własnych opinii i uczuć,
- akceptacji takim jaki jest,
- poszanowania godności osobistej,
- uczestniczenia we wszystkich formach aktywności proponowanych przez przedszkole,
- przebywania w warunkach gwarantujących bezpieczeństwo,
- zabawy i wyboru towarzysza zabawy,
- zdobywania wiedzy i umiejętności,
- rozwijania własnych umiejętności,
- indywidualnego procesu rozwoju i własnego tempa rozwoju,

- aktywnego kształtowania kontaktów społecznych i otrzymywania w tym pomocy,
- badania i eksperymentowania,
- doświadczania konsekwencji własnego zachowania (ograniczonego względami bezpieczeństwa),
- snu i odpoczynku,
- zdrowego pożywienia,
- nienaruszalności cielesnej,
- poszanowania własności,
- opieki i ochrony,
- do znajomości swoich praw.

Dziecko musi zrozumieć, że funkcjonowanie w grupie przedszkolnej nie polega tylko na braniu od innych, ale również dawaniu siebie innym. A z tym wiąże się pewien zakres obowiązków na miarę możliwości wiekowych dziecka idących w parze z prawami.

PRZEDSZKOLAK POWINIEN:

- kulturalnie i z szacunkiem odnosić się do rówieśników i osób dorosłych (szanowanie praw innych),
- zachowywać się zgodnie z przyjętymi normami i zasadami akceptowanymi przez grupę i społeczność przedszkola,
- służyć pomocą młodszym i słabszym,
- przestrzegać zasad bezpieczeństwa w przedszkolu i poza nim,
- dbać o estetykę i higienę własnego wyglądu i otoczenia,
- starać się w miarę możliwości wywiązywać się z przyjętych na siebie obowiązków,
- respektować polecenia nauczyciela,
- informować nauczyciela o wszelkich dolegliwościach, problemach,
- przyjaźnie odnosić się do świata przyrody.

X. SYSTEM NAGRÓD I KAR

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. Opracowując wspólnie z nimi "Kodeks postępowania" musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie egzekwować go. Skutecznym środkiem wychowania są nagrody i pochwały. Mają one wartość zachęcającą do pracy dla każdego człowieka, a tym bardziej dla dziecka. Uznanie i akceptacja mobilizują do dalszych wysiłków.

NAGRADZAMY ZA:

- podporządkowanie się umowom, zasadom wspólnie ustalonym,
- za bezinteresowną pomoc słabszym,
- za wysiłek włożony w wykonanie pracy, zadania (uwzględniając możliwości dziecka),
- za bardzo dobre wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków (np. dyżury),
- stosowanie zasad ochrony przyrody,
- aktywny udział w pracach grupy.

FORMY NAGRÓD:

- pochwała wobec grupy,
- pochwała indywidualna,
- pochwała przed rodzicami,
- drobna nagroda rzeczowa (np. naklejka, odznaka, order).

Ustalając pewne formy postępowania, zakazy itp. musimy również ustalić określone konsekwencje za brak podporządkowania się nim.

KONSEKWENCJE STOSUJEMY ZA:

- nieprzestrzeganie ustalonych zasad i norm współżycia w grupie i w przedszkolu,
- stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych,
- agresywne zachowania skierowane na dorosłych, dzieci i przedmioty (lub przeszkadzanie innym w zabawie),
- niszczenie cudzej własności oraz wytworów prac innych dzieci,
- celowe nie wywiązywanie się z podjętych obowiązków.

FORMY KONSEKWENCJI:

- słowne upomnienie czyli rozmowa (przypomnienie obowiązujących zasad),
- poinformowanie rodziców o przewinieniu,
- odsunięcie na krótki czas od zabawy (w atmosferze spokoju, szacunku i rzetelnej informacji dotyczącej czynu, a nie uderzające w charakter dziecka),
- upomnienie wobec grupy,
- wyrażenie przez nauczyciela smutku i niezadowolenia z powodu niewłaściwego zachowania się dziecka.

Wskazówki dla nauczycieli i rodziców do realizacji programu wychowawczego przedszkola – kilka praktycznych rad:

- bądźcie konsekwentni, róbcie to, co mówicie i mówcie o tym, co robicie,
- bądźcie świadomi tego, czego uczycie,
- bądźcie żywym przykładem właściwego działania,
- bądźcie dobrymi obserwatorami dzieci,
- dobrze poznajcie siebie i swoje możliwości,
- połączcie nacisk na pogłębianie swoich wiadomości i umiejętności,
- stwórzcie atmosferę wzajemnego zaufania i szacunku,
- nie oczekujcie, że natychmiast wystąpi u dziecka pożądana umiejętność, zmiany wymagają czasu,
- bądźcie cierpliwi – pamiętajcie, że pośpiech szkodzi.

Każdy nauczyciel i rodzic powinien pamiętać, że :

Dzieci wciąż krytykowane uczą się potępiać

Dzieci wychowywane w atmosferze wrogości uczą się walczyć

Dzieci wzrastające w strachu uczą się bać
 Dzieci, które spotykają się wciąż z politowaniem, uczą się uważać nad sobą
 Dzieci ciągle ośmieszane uczą się nieśmiałości
 Dzieci wzrastające pośród zazdrości, uczą się, czym jest zawiść.
 Dzieci bezustannie zawstydzane uczą się poczucia winy.
 Dzieci otoczone tolerancją uczą się cierpliwości.
 Dzieci otrzymujące dość zachęty uczą się śmiałości.
 Dzieci, którym nie szczędzi pochwał, uczą się uznawać wartość.
 Dzieci w pełni aprobowane uczą się lubić samych siebie.
 Dzieci akceptowane uczą się odnajdywać w świecie miłość.
 Dzieci, które często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele.
 Dzieci wzrastające w atmosferze wspólnoty uczą się hojności.
 Dzieci otoczone rzetelnością i uczciwością uczą czym jest prawda i sprawiedliwość.
 Dzieci wychowywane w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym.
 Dzieci dorastające w klimacie przyjaźni uczą się jak wspaniale jest żyć.
 Dzieci otoczone łagodnością uczą się spokoju ducha.

XII. STANDARDY OSIĄGNIĘĆ DZIECI:

Bądź kulturalny:

Standardy osiągnięć dzieci:	Przykładowe działania:
Używa form grzecznościowych (proszę, dziękuję, przepraszam)	Uczenie się używania zwrotów grzecznościowych w określonych sytuacjach, Dostarczanie dzieciom wzorców właściwego zachowania się (postawa nauczyciela, postacie z literatury itp.) Utrwalenie nawyków kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych (sklep, poczta, itp.)
Okazuje szacunek dorosłym, osobom starszym	Zapraszanie babci i dziadka na uroczystości przedszkolne, występy w Domu Seniora
Posiada nawyk witania się i żegnania innymi osobami poprzez stosowanie odpowiednich form grzecznościowych.	Utrwalanie używania zwrotów grzecznościowych: dzień dobry, do widzenia, itd.
Jest serdeczne dla innych osób (dorosłych, kolegów) Dbą o porządek wokół siebie.	Uczenie się mówienia miłych słów oraz dziękowania innym za te słowa. Samodzielne podejmowanie prostych obowiązków w domu i w przedszkolu - sprzątanie zabawek, układanie książek Szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce. Przyzwyczajanie dzieci do przestrzegania zasad dotyczących utrzymywania porządku (papiery wrzucamy do kosza, nie niszczymy drzew, krzewów).

Słucha, kiedy inni mówią, mówi, kiedy inni słuchają.	Rozmowy z dziećmi na temat zasad savoir-viv'r'u
Nie mówi z pełnymi ustami.	- stosowanie ich w codziennych sytuacjach
Zna zasady porozumiewania się z nauczycielem i kolegami.	Opanowanie umiejętności kulturalnego jedzenia.
	Dostarczanie wzorców właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach.

Bądź koleżeński:

Standardy osiągnięć dzieci: Bawi się zgodnie z rówieśnikami.	Przykładowe działania: Zawieranie umów z dziećmi dotyczących właściwego zachowania w przedszkolu, konsekwentne ich przestrzeganie.
Szanuje cudzą własność.	Interesowanie się pracami swoich kolegów, dostrzeganie trudu włożonego w ich powstanie, poszanowanie własności i wytworów pracy kolegów.
Okazuje pomoc dzieciom słabszym, bierze pod uwagę potrzeby innych. Potrafi podzielić się z kolegami zabawką, słodyczami itp.	Rozumienie, że inni mają takie same potrzeby. Rozumienie, że inni mają potrzebę uczestniczenia w zabawach, korzystania z zabawek, spożywania słodyczy i w związku z tym dzielenie się nimi.
Nie wyrządza nikomu krzywdy - nie wyśmiewa się, nie przedrzeźnia, nie przezywa.	Dostrzeganie i przeciwstawianie się przejawom samolubstwa, okrucieństwa, przezywania, dokuczania - rozumienie przeżyć z tym związanych.
Pomaga potrzebującym kolegom.	Opiekowanie się nowymi kolegami oraz tymi, którzy tej pomocy potrzebują.

Kontroluj swoje zachowanie:

Standardy osiągnięć dzieci: Unika krzyku, kłótni, przestrzega określonych czynów - rozumie konsekwencje łamania przyjętych umów.	Przykładowe działania: Ustalenie reguł i norm życia w grupie, przestrzeganie ich: posługiwanie się umiarkowanym głosem, mądre rozwiązywanie zaistniałych konfliktów, podporządkowanie się dyżurnemu np. w łazience, ponoszenie konsekwencji łamania przyjętych umów, reagowanie na umówiony
--	---

Nazywa pozytywne cechy charakteru koleżeństwo, życzliwość, uprzejmość, tolerancja.	sygnał np. kończący zabawę. Słuchanie utworów literackich; sytuacje edukacyjne, scenki dramatyczne - nazywanie cech charakteru głównych postaci.
Wyraża swoje emocje w sposób kontrolowany, korzysta z pomocy dorosłych w trudnych sytuacjach.	Uczenie dzieci umiejętności określania swoich uczuć, wyrażania swoich oczekiwań w sposób zrozumiały dla innych: Zapoznanie z bezpiecznymi sposobami rozładowywania emocji nie wyrządzając krzywdy innym np. darcie papieru, dmuchanie na bibułkę przyklejoną do nosa, zgniatanie gazety: Poznawanie wzorców właściwego zachowania postawa nauczyciela, postaci z literatury
Prawidłowo przyjmuje krytykę, cieszy się z sukcesów. Unika kłamstwa	Uczenie właściwego przyjmowania pochwał i krytyki; poszukiwanie sposobów nagradzania sukcesów innych. Rozumienie konsekwencji kłamstwa dla siebie i innych. Podejmowane oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach.
Rozróżnia prawdę od fałszu; od zła, dobro	Rozróżnianie prawdy, fałszu, fantazji, kłamstwa w utworach literackich i w sytuacjach codziennych. Podejmowanie prób oceny i oceniania postępowania bohaterów bajek i opowiadań. Układanie zakończeń historyjek obrazkowych. Przewidywanie skutków złego postępowania, wyciąganie wniosków.
Mówi o swoich uczuciach	Uczenie dzieci umiejętności określania swoich uczuć. Prowadzenie rozmów dotyczących własnych ocen i odczuć, liczenie się z uczuciami drugiej osoby,

Poznaj tradycje narodowe i rodzinne:

Standardy osiągnięć dzieci:	Przykładowe działania:
Kultywuje tradycje swojej rodziny.	Pobudzanie ciekawości do interesowania się historią i tradycjami swojej rodziny.
Pamięta o uroczystościach rodzinnych.	Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez udział członków rodziny w uroczystościach organizowanych w przedszkolu, zajęciach otwartych itp.

Jest dumne z kraju, w którym mieszka.	Uświadamianie dzieciom ich przynależności narodowej (zajęcia, każda nadarzająca się okazja) - jesteśmy Polakami, mieszkamy w Polsce. Poznawanie mapy Polski, najważniejszych miast i rzek.
Szanuje język ojczysty i tradycje narodowe. Zna piękno swojego kraju, regionu, miasta	Zapoznanie dzieci z barwami godłem, hymnem Polski. Organizowanie spacerów i wycieczek - kierowanie obserwacji dziecka na miejsca charakterystyczne dla dzielnicy, miasta, kraju.
Wie, gdzie pracują jego rodzice i zna wartości wypływające z wykonywanego zawodu.	Prowadzenie rozmów, zajęć dotyczących poznawania pracy zawodowej rodziców, dziadków. Zapraszanie przedstawicieli na zajęcia do przedszkola. Realizowanie tematów kompleksowych dotyczących poznawania zawodów np. strażaka, lekarza, policjanta, nauczyciela itp.

Dbaj o bezpieczeństwo:

Standardy osiągnięć dzieci:	Przykładowe działania:
Przestrzega zakazu nie oddalania się od grupy (z określonego miejsca).	Ustalenie zasad warunkujących bezpieczeństwo podczas pobytu w przedszkolu (sala, ogród przedszkolny) oraz na wycieczkach.
Rozumie zakaz brania do rąk nieznanymi przedmiotów, produktów.	Przestrzeganie zakazu spożywania produktów nieznanego pochodzenia (owoce, rośliny, grzyby, słodczyce itp. otrzymywane od obcych).
Informuje dorosłych o swoich dolegliwościach, złym samopoczuciu, dolegliwościach.	Omówienie sposobu postępowania w razie złego samopoczucia, skaleczenia czy innej dolegliwości.
Zna swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania.	Zapamiętanie własnego imienia, nazwiska i adresu.
Unika niebezpiecznych zabaw i zachowań.	Dostarczanie dzieciom wzorów zachowania (filmy edukacyjne, teatrzyki, pogadanki) poznawanie konsekwencji niebezpiecznych zabaw i zachowań.
Zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi.	Poznawanie niektórych możliwości radzenia sobie w sytuacjach zagrażających własnemu bezpieczeństwu.
Nie zbliża się do nieznanymi zwierząt.	Oglądanie slajdów, filmów o właściwym

	zachowaniu dzieci w zoo, omówienie zachowań zwierząt - gdy: zwierzę jest zdenerwowane, chore, boi się. Organizowanie spotkań z weterynarzem.
Przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych. Jest świadome niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, papierosy itp.) Rozumie znaczenie słów agresja i przemoc.	Dostarczanie wzorców właściwego zachowania się na ulicy (wycieczki na skrzyżowanie, filmy edukacyjne, książki). Organizowanie spotkań z policjantem, strażnikiem miejskim. Uświadamianie o niebezpieczeństwach związanych z uzależnieniami / nałogami. Prezentowanie właściwej postawy <i>PRZECIW</i> . Poznawanie niekorzystnego wpływu substancji uzależniających na zdrowie i życie człowieka. Dostarczanie wzorców właściwego zachowania. Nabywanie umiejętności odmawiania <i>NIE</i> bez poczucia winy (asertywność). Poznawanie znaczenia słów: <i>agresja i przemoc</i> . Nazywanie swoich uczuć - odgrywanie i demonstrowanie wybranych uczuć przez (scenki sytuacyjne). Kształtowanie umiejętności empatycznych. Doskonalenie umiejętności reagowania na różne formy agresji i przemocy. Wykazywanie ostrożności i nieufności w kontakcie z osobami obcymi, <i>zły dotyk</i> . Przestrzeganie zakazu przyjmowania różnych rzeczy, np. słodczy od osób nieznajomych. Stara się być przyjazne dla otoczenia.

Dbaj o swoje zdrowie:

Standardy osiągnięć dzieci: Rozumie znaczenie pobytu na świeżym powietrzu w różnych porach roku. Potrafi zorganizować zabawy i gry terenowe w przedszkolu i po zajęciach; Rozumie znaczenie potrzeby aktywnego	Przykładowe działania: Codziennie korzystanie z pobytu w ogrodzie. Organizowanie zabaw na terenie ogrodu. Poznawanie sposobów aktywnego wypoczynku po zajęciach w przedszkolu.
--	--

wypoczynku.	
Rozumie potrzebę ubierania się odpowiednio do pogody.	Uczenie umiejętności dokonywania wyboru odpowiedniego ubierania w zależności od warunków atmosferycznych.
Dbą o czystość swojego ciała i ubrania.	Rozumienie zależności między przegrzewaniem organizmu, a zachorowalnością. Rozumienie znaczenia codziennego mycia ciała. Wdrażanie do konieczności codziennego zmieniania ubrania. Przestrzeganie zasady mycia rąk po skorzystaniu z toalety i przed posiłkami. Nabywanie umiejętności prawidłowego mycia zębów. Zwracanie uwagi na nie używanie przedmiotów (takich jak ręcznik, grzebień, chusteczka...) należących do innych dzieci.
Rozumie potrzebę spożywania warzyw i owoców.	Przełamywanie niechęci do spożywania surówek i owoców. Rozumienie znaczenia spożywania warzyw i owoców dla organizmu jako źródła witamin. Samodzielne przyrządzanie surówek dla swoich kolegów.
Rozumienie znaczenia zdrowego odżywiania.	Organizowanie wycieczek do gospodarstw ekologicznych. Zakładanie małych hodowli - rzeżucha, pietruszka, szczypior.
Porozumiewa się umiarkowanym głosem, unika hałasu.	Organizowanie spotkań ze specjalistami ds. żywienia. Uczenie się mówienia cichym głosem. Rozumienie znaczenia cichej zabawy i nie przeszkadzania innym. Rozumienie szkodliwości hałasu dla organizmu.
Lubi zabawy ruchowe i ćwiczenia gimnastyczne. Odczuwa potrzebę uczestniczenia w zabawach ruchowych.	Czynne uczestniczenie w zabawach ruchowych, terenowych, ćwiczeniach porannych, gimnastycznych, spacerach, wycieczkach. Wykorzystywanie potrzeby spontanicznego ruchu dziecka.
Odczuwa radość z podejmowanego wysiłku fizycznego.	Doskonalenie sprawności fizycznej, zapobieganie wadom postawy.
Nie boi się wizyty u lekarza.	Rozumienie potrzeby kontrolnych wizyt u lekarza pediatry i stomatologa. Wdrażanie do potrzeby kontrolowania i leczenia zębów. Wskazywanie przykładów nie dbania o własne zdrowie.

XIII. EWALUACJA PROGRAMU:

Miarą osiągnięcia celu programu będzie:

1. OBRAZ DZIECKA, KTÓRE:

- zna zasady i normy kultury bycia obowiązujące w przedszkolu (stosowne do wieku dziecka);
- jest ciekawe świata;
- jest twórcze;
- wie co sprzyja zdrowiu, przestrzega poleceń nauczyciela;
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych;
- jest samodzielne w zakresie samoobsługi;
- podejmuje próby samooceny;
- umie szanować swoją i cudzą własność;
- rozumie konieczność ponoszenia konsekwencji swojego zachowania;
- jest tolerancyjne;
- zna swoje prawa i obowiązki;
- działa na rzecz środowiska naturalnego.

2. DOBRA WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI:

- rodzice podejmują stałą i systematyczną współpracę z przedszkolem;
- będą otwarci na rady i sugestie nauczycieli;
- poczują się gospodarzami przedszkola;
- biorą czynny i aktywny udział w życiu placówki.

3. ZADOWOLENIE NAUCZYCIELA WYNIKAJĄCE Z:

- jednolitego oddziaływania wychowawczego wszystkich nauczycieli;
- osiągnięcia dobrych efektów pracy wychowawczej;
- wzrostu poziomu umiejętności nauczycieli w zakresie kompetencji wychowawczych,
- z bliższego kontaktu z dzieckiem, akceptacji podmiotowości dziecka;
- wspólnego realizowania zadań wychowawczych z rodzicami.

XIV. UWAGI KOŃCOWE

1. Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialne są wszystkie nauczycielki.
2. Program zostanie wykorzystany do tworzenia mikrosystemów wychowawczych dla poszczególnych grup.
3. Zadania realizowane będą wspólnie z rodzicami.
4. W ewaluacji uwzględnia się opinie wychowanków, rodziców, nauczycieli, przedstawicieli organów prowadzących oraz sugestie nadzoru pedagogicznego.

Sposoby ewaluacji

Analiza dokumentacji pedagogicznej:

- plany, zapisy w dziennikach;
- arkusze obserwacji;
- sprawozdania z poszczególnych grup

Analiza dokumentacji współpracy z rodzicami:

- scenariusze spotkań z rodzicami;
- protokoły zebrań z rodzicami;
- informacja zwrotna od rodziców.

Literatura:

1. Warunki rozwoju aktywności twórczej u dziecka w przedszkolu, A. Brzezińska, Wychowanie w Przedszkolu 1984 nr 3 i 5 – 6;
2. Encyklopedia pedagogiczna, red. W. Pomykało, Fundacja Innowacja, Warszawa 1997;
3. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. RP, nr 78 z 16 lipca 1997r. poz. 483);
4. Konwencja Praw Dziecka z 7 lipca 1991;
5. ABC wychowania, M. Łobocki, WSiP, Warszawa 1992;
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 z póź. zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2014 r., poz. 803).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2009 r., nr 89, poz. 730).
9. Podstawy pedagogiki przedszkolnej pod red. M. Kwiatkowskiej, WSiP, Warszawa 1985;
10. Psychologiczne podstawy zasad wychowania, W. Szewczuk PZWS, Warszawa 1972;
11. Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat, Frances L. Ilg, Louise Bates Ames, Sidney M. Baker, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 1994;
12. Współczesne teorie i nurty wychowania, Śliwerski B., Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 1998;